

Ředitel Kudrna na konferenci připomněl perzekuci letců RAF

12.6.2026 - Petra Jungwirthová | Ústav pro studium totalitních režimů ČR

V Českých Budějovicích proběhla dvoudenní odborná konference Československo v letech 1948-1953, kterou společně pořádaly Ústav pro studium totalitních režimů, Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích a Státní oblastní archiv v Třeboni.

Konferenci zahájil **Ladislav Kudrna**, ředitel **Ústav pro studium totalitních režimů**, který ve svém úvodním vystoupení připomněl nejen význam odborného výzkumu období let 1948-1953, ale také symboliku dne 10. června, kdy si Česká republika připomíná výročí vyhlazení Lidic nacisty v roce 1942. *„Před čtyřiaosmdesáti lety došlo k vypálení Lidic a během heydrichiády byly zavražděny tisíce českých vlastenců. Připomínka těchto tragických událostí je důležitá i dnes, kdy se zabýváme obdobím nástupu komunistické diktatury. Společnost se tehdy ještě vzpamatovávala z hrůz nacistické okupace, když hnědou totalitu vystřídala totalita rudá,“* uvedl **Ladislav Kudrna**.

Ve svém vystoupení zdůraznil, že období let 1948-1953 představuje jedno z nejtemnějších období moderních československých dějin, kdy byly systematicky likvidovány demokratické instituce, probíhaly politické procesy, kolektivizace venkova i rozsáhlé represe vůči skutečným i domnělým odpůrcům režimu.

„Na příběhu letců RAF lze velmi názorně ukázat fungování komunistického třídního boje.“

Součástí úvodního slova byl také odborný referát věnovaný perzekuci československých letců sloužících během druhé světové války v řadách britského Královského letectva (RAF). Kudrna připomněl, že právě osudy západních letců patří k nejvýraznějším příkladům komunistické perzekuce po únoru 1948.

„Na příběhu letců RAF lze velmi názorně ukázat fungování komunistického třídního boje. Muži, kteří bojovali za svobodu své vlasti, byli během několika let označeni za nepřátele státu, vyhazováni z armády, věznění, nuceni k manuálním pracím nebo donuceni k další emigraci. Komunistický režim se snažil vymazat jejich zásluhy i jména z kolektivní paměti společnosti,“ zdůraznil ředitel **Ladislav Kudrna**. Věnoval se také tématu ozbrojeného odporu vůči mezinárodnímu komunismu. Připomněl osudy českých a slovenských exulantů, kteří po únoru 1948 odešli na Západ a následně bojovali proti šíření komunismu ve službách Francouzské cizinecké legie nebo americké armády. *„Češi a Slováci nebyli pouze oběťmi komunistického režimu. Mnozí z nich se rozhodli postavit totalitě se zbraní v ruce. Jejich příběhy představují mimořádně důležitou součást našich moderních dějin a připomínají, že odpor proti nesvobodě měl mnoho podob,“* uvedl doslova.

Kamil Nedvědický, 1. náměstek ředitele **Ústavu pro studium totalitních režimů** se ve svém příspěvku věnoval komunistické justici po roce 1948 a dvěma směrům, jak režim vytvářel loajální a příkazy KSČ plnící soudcovský stav. Převzati byli někteří zkušení soudci, kteří byli ochotni zapřít své právnické vzdělání a všechny principy nezávislé justice a doplnili je noví, nevzdělaní, absolventi Právnické školy pracujících. *„Na konkrétních případech jsem demonstroval zajímavou skutečnost, že převzatí soudci byli paradoxně nasazováni na klíčové procesy a plnili všechna zadání komunistického režimu bez zaváhání,“* uvedl k tomu.

Konference pokračovala dalšími odbornými bloky věnovanými represivním mechanismům komunistického režimu, proměnám justice, propagandě, výstavbě železné opony, kulturním dějinám i regionálním aspektům života v Československu první poloviny padesátých let.

AUTOR: **PETRA JUNGWIRTHOVÁ**

FOTO: **ÚSTR / Barbora Čaňová a Jan Jonáš Rousek**

<https://www.ustrcr.cz/na-konferenci-pripomnel-reditel-kudrna-perzekuci-letcu-raf>